

Verkennd gesprek coöperaties windenergie

In het kader van de herziening Visie Ruimte en Mobiliteit op het onderdeel windenergie

Deelnemers: vertegenwoordigers van verschillende coöperaties (landelijk en actief in Zuid-Holland) en vertegenwoordigers van provincie Zuid-Holland

Datum 7 december 2015

De provincie geeft aan dat het om een verkennend gesprek gaat. Uitkomsten zullen gedeeld worden met de gedeputeerden waarna gekeken zal worden hoe de provincie hier verder mee om wil gaan.

De provincie ligt toe dat zij op regionaal niveau energieconvenanten wil sluiten. Voor deze afspraken zijn zowel overheden, bedrijven, kennisinstellingen als de samenleving belangrijk. Coöperaties zijn een onderdeel van deze samenleving en de provincie heeft hen hard nodig om de doelen te realiseren. Het is tot nu toe een verkenningstocht: initiatief van onderop moet de overheid niet willen sturen maar we hebben wel samen een taakstelling en gezamenlijke ambitie.

Voor windenergie is in de Visie Ruimte en Mobiliteit vastgelegd waar windmolens mogen komen en waar niet. Er is nu een proces gestart om de Visie Ruimte en Mobiliteit te herzien voor windenergie. Het startdocument van het onderzoek ligt tot en met 14 december ter inzage. Doel is nieuwe locaties ruimtelijk vast te leggen. Ondersteunend aan dit ruimtelijke proces is ook een maatschappelijk spoor ingezet waarin de provincie met de maatschappij de dialoog aangaat. Dat doet zij door gesprekken in de regio met de omgeving, een regionale klankbordgroep met vertegenwoordiging van een breed palet aan maatschappelijke en overheidsorganisaties en via gesprekken met de coöperaties in het gebied waarvoor de herziening geldt. Meer informatie hierover kunt u vinden op: <http://www.zuid-holland.nl/locatieswindenergie>

Benoemd wordt dat het verschil tussen coöperaties en andere vormen van participatie is dat coöperaties leden hebben met inbreng over opbrengsten en investeringen. Bij andere participatieregelingen zijn vaak omwonenden die wat verder wonen uitgesloten van deelname en is het later instappen in deelname in regelingen rond een windpark moeilijker.

Aan de hand van een aantal praktijkvoorbeelden worden tijdens het gesprek de mogelijkheden voor coöperaties in de uitvoering van windenergie besproken. Coöperaties stuiten op een aantal belemmeringen bij het ontwikkelen van windenergie:

- Het ontbreken van grondposities;
- Hoge kosten in voortraject voor onderzoeken;
- Coöperaties kunnen maar beperkt financieel risico dragen voor onderzoeken (ze hebben niet een hele portfolio en werken met burgers die niet oneindig risico willen lopen);
- Organisatie van coöperaties;
- Fictie tussen overheidslagen: provincie – gemeenten;
- Politiek bestuurlijke wil (raad, B&W), ook medewerking ambtenaren;
- Georganiseerde weerstand;
- Huidige windontwikkelaars;
- De overheid is niet één partij en het is soms lastig te weten bij wie je moet zijn in het proces.

Uit het gesprek komen een aantal suggesties naar voren over hoe de overheid coöperaties kan faciliteren:

- Zorgen voor bestuurlijke besluiten, niet alleen ambtelijke goodwill;
- Bestuurlijke trekker;
- Betrek burgers en coöperaties vroeg in het traject op het moment dat er nog dingen te kiezen zijn;
- Voorfinanciering onderzoeken door gemeente. Revolverend maken zodat geld als de molen draait wordt teruggestort;
- Vastleggen uitgangspunten voor windenergie ontwikkeling door gemeenten/provincie. Met als doel een gelijkwaardiger speelveld tussen coöperaties en andere ontwikkelaars / windexploitanten. Bijvoorbeeld: rekenen moeten maximaal terugvloeien naar de omgeving/maatschappij, actieve betrokkenheid van burgers in proces, ontwikkeling en exploitatie van het windpark etc.;
- Positie creëren voor coöperaties (bijv. via omgevingswet instrumenten, uitgangspunten formuleren, in beleid sturen).

De volgende Do's en don'ts voor coöperaties en overheden in de ontwikkeling van windenergie zijn naar voren gekomen:

- DO: Heb als coöperatie de visie en draai deze uit dat de gemeenschap centraal staat en het uiteindelijke doel is om bij te dragen aan een duurzame samenleving (20 20 20 doelstelling is de basis). Tip: Haal windenergie ontwikkeling uit de discussie van winst en geld. Start communicatie met de vraag: Doet u mee aan iets dat goed is voor de gemeenschap;
- DO: Denk als coöperatie verder dan alleen de leden: meervoudige waarde creatie;
- DON'T: Windpark ontwikkeling is te complex en te investeringsintensief om dit alleen aan coöperaties over te laten. Co productie met professionals is nodig;
- DO: Het bestuur moet er achter staan. (doelen duurzaamheid en participatie).
- DO: REScoopNL faciliteert burgerinitiatieven, verenigt en versterkt burgerenergiecoöperaties. Ze hebben veel kennis in huis over bijv. het opzetten en organiseren van een coöperatie maar ook over het ontwikkelen van windenergie. Deze kennis zetten ze graag in voor andere coöperaties. Kennis wordt beschikbaar voor startende coöperaties door lidmaatschap van REScoopNL.

Conclusie van het gesprek: coöperaties en provincie kunnen elkaar versterken in de processen om windenergie te ontwikkelen. Er zijn allerlei ideeën en ervaringen, verdere uitwerking is nodig.